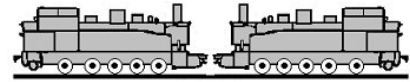

WISSELKOERIER

MD

Modelspoorvereniging Drachten

In dit nummer	
Voorwoord	1
Spoor nieuws	3
Spoorwegen in Nederland (4)	5
De Veteranbanen	7

Voorwoord voorzitter

Het hobby seizoen is weer van start gegaan. De vakanties zijn voorbij en de behoefte om gezellig bij elkaar te komen neemt toe. Dus ook in 't Seinhuis.

Er wordt alweer druk gepraat, koffie gedronken en geklust. **Zelfs op zaterdag middagen is het clubhuis weer geopend en wel van 13.30 tot 17.30 uur.**

Voor de derde keer in het bestaan van de Modelspoorvereniging "MD" Drachten e.o. hebben we een enquête georganiseerd. De eerste, zeer uitgebreide, in 1994. Een iets kortere in 2000 en een laatste die alleen was toegespitst op de gegevens van treinen en systemen waar de leden zoal mee rijden.

De gegevens zullen in de ledenlijst worden ingepast en worden toegevoegd aan de ledenlijst in de speciale Wisselkoerier die uitkomt voor de jaarlijkse ledenvergadering.

Hierdoor wordt voorkomen dat de gegevens worden gebruikt voor commerciële doeleinden.

Van de leden hebben er slechts 10 gereageerd. Velen die op de ledenvergadering het plan hebben gesteund hebben het formulier niet ingevuld. Hierdoor heeft het overzicht minder waarde.

Het bestuur heeft, in samenspraak met enkele leden, onze vereniging aangemeld voor deelname aan de Noordelijke Spoor- en Modelbouw Dagen te Veendam. De dagen worden georganiseerd door de Model Rail Groep Veendam en zullen plaatsvinden op 19 en 20 november 2011. Zodra er meer bekend wordt over het evenement zullen we de leden hierover informeren.

Aan de Hobby beurs in Leeuwarden zullen we niet deelnemen. De reden hiervoor is dat het ten eerste een langdurig evenement is, namelijk vier dagen. Hierbij komt dan nog een dag opbouwen van de baan. Dit in zijn geheel geeft veel problemen met het inzetten van voldoende leden. Verder is het een algemene hobby beurs die niet specifiek op de modelspoorders is toegesneden.

Door het succes van de vorig jaar gehouden openbare rijdag willen we dit jaar daar een vervolg aan geven. Het bestuur heeft hiervoor de volgende datum gepland:

Zaterdag 22 oktober 2011 van 10.00 tot 17.00 uur.

Wij gaan er vanuit dat vele leden zullen helpen om de dag weer soepel te laten verlopen. We streven er naar om het publiek weer een zo'n goed mogelijk beeld te geven van onze hobby.

Met een vriendelijke groet en tot ziens in 't Seinhuis,

Fetze de Jong, voorzitter.

Voorzitter:
F. de Jong
tel: (0512) 51 96 68

Secretaris:
C.H.B. Gunnink
tel: (0512) 30 36 01
info@modelspoor-
verenigingdrachten.nl

Penningmeester:
H. Bijl
tel: (0516) 46 36 12

Overige bestuursleden:
R.J. Luurtsema
tel: 06 - 12 93 77 35

K. Dieterman
tel: (0512) 51 88 84

MODELSPOORVERENIGING MD DRACHTEN E.O. K.v.K. Leeuwarden 4000627

Verenigingsruimte : De Gaffel 36b Drachten
Secretariaat : Toarteltoan 5, 9247 GB Ureterp
e-mail : info@modelspoorverenigingdrachten.nl

Lidmaatschap

Leden : € 70,=
Gezinsleden + Juniorleden : € 30,=
(juniorleden t/m 17 jaar)
Donateurs : € 30,=
Betaling op : giro 603 72 01 t.n.v. Modelsp.Ver.MD-Drachten
Ledenadministratie K. Dieterman
De Twee Gebroeders 299, 9207 BL
tel: (0512) 51 88 84
e-mail: koert@dieterman.org

Bijeenkomsten : woensdagavond 19.00 uur - 22.30 uur
zaterdagmiddag 13.30 uur - 17.30 uur

Advertentietarieven 1/8 pagina € 12,50 ¼ pagina € 25,00
½ pagina € 50,00

Sponsors

eRHa Electronica	Drachten	Tj. Nicolai	Drogeham
Kingma van der Wal	de Wilgen	Vekam houtbouw	Harkema
Hoekman transport	Drachten	Textline	Drachten
G. van der Linde	Beetsterzwaag	Garage Willem Baron	Ureterp
Garage Boekema	Ureterp	Buysrogge Safe b.v	Assen
Installatiebedr. Gebr. Koning	Ureterp	EP: Gustin	Emmercompascuum
JTG Handel & Transport	Drachten	Treishop Heerenveen	Heerenveen

**Schakelmaterialen
Readcontacten
Relais
Voedingen
Snoeren- kabels en
verbindingen**

*Voor heel veel wat u nodig
heeft om de trein goed en op
tijd te laten rijden*

eRHa electronica Houtlaan 17
9203 AN Drachten tel: 0512 - 543634

Data Wisselkoerier

De volgende data zijn de **sluitingsdata** voor het aanleveren van kopij:
Wisselkoerier nr. 4 = 1 november 2011

Data Beursen

Op de volgende data zijn de banen van "MD" of haar leden te bekijken:

- **22 oktober**

Open rijdag 2011

De Gaffel 36b DRACHTEN
10.00 – 17.00 uur

Spoor nieuws

Sporen in Arnhem

Onder deze naam is men al enkele jaren bezig met het aanpassen en uitbreiden van het station en emplacement van Arnhem. Op 28 september moeten de werkzaamheden aan de sporen en de perrons klaar zijn, inclusief de reizigerstunnel en de passarelle (loopbrug). Verder is een maand geleden de onderdoorgang (dive under) voor de treinen uit Nijmegen in gebruik genomen. Hierdoor hoeven de treinen vanuit Nijmegen niet meer het gehele emplacement over te steken om, na kopmaken, richting Utrecht te gaan.

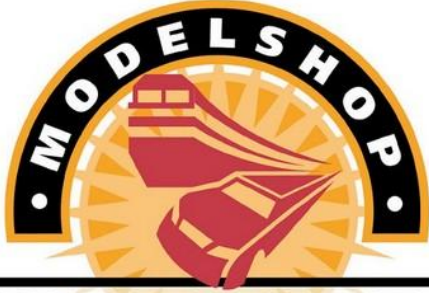
Hanzelijn

In september is er op een aantal dagen geen treinverkeer mogelijk op station Lelystad. Dit in verband met het aansluiten van de seinen en het definitief plaatsen van rails. Als de werkzaamheden zijn afgerond is het station klaar voor de opening van de Hanzelijn in december 2012

MerwedeLingelijn

Op de MerwedeLingelijn tussen Dordrecht en Gorinchem is op 5 september een kwartierdienst gestart door Arriva. Tijdens de afgelopen 2 jaar is het baanvak hiervoor geschikt gemaakt. Ook zijn er drie nieuwe haltes langs deze lijn geopend. Arriva rijdt hier met elektrische GTW treinstellen.

"Voor al uw Modelbouw en Hobby producten"

NILS ESTER

TREINEN: ROCO • FLEISCHMANN • PIKO • ARTITEC.
MODELAUTO'S: MAISTO • MINICHAMPS • KYOSHO
AUTO-ART • SCHUCO • SOLIDO • WELLY • NOREV
NOSTALGIE • JADA • REVELL • GUILOY • EN VELE
ANDERE. R/C MODELLEN: HPI • CARSON • TAMIYA
FG. • GRAUPNER • KYOSHO • HOT BODIES
CEN • ACADEMI • HPI • JAMARA.
MODELBOUW KIT • HPI • TRUMPETER
TAMIYA • HELLETT • DEMY • ARTITEC
FALLER • BUSCH • EN VELE ANDEREN.

Fabrykswei 25 • 9216 WR Oudega(5m.) • T: 0512 370915
www.nilsestermodelshop.nl

Openingstijden:
Maandag: 13:00 tot 18:00 / Dinsdag en Woensdag van 09:00 tot 18:00 / Donderdag en Vrijdag van 09:00 tot 21:00
Zaterdag van 09:00 tot 17:00

GRATIS PARKEREN EN DE KOFFIE STAAT KLAAR!

Friese Stoomtrein Maatschappij

Eindelijk kwam op 19 juni j.l. de stoomlocomotief 23 058 van de Friese Stoomtrein Maatschappij (FstM) in Stadskanaal aan. Hier zal het ATB-NG systeem worden ingebouwd. Daarna zullen er proef- en instructie ritten worden gemaakt op het traject van de STAR.

Randstadrail

In Rotterdam is op 22 augustus de oostelijke tunnelbuis van de Randstad/Metrolijn E in gebruik genomen. Hierdoor kunnen de metrostellen om de tien minuten gaan rijden tussen Den Haag CS en Rotterdam Centraal. Als in december alle werkzaamheden gereed zijn zullen alle metro's doorrijden naar station Slinge in Rotterdam-Zuid.

IJsselboog

Nu de nieuwe brug over de IJssel bij Zwolle volledig in gebruik is kon op 12 september worden begonnen met de sloop van de oude spoorbrug. De oudste delen van de brug dateren uit 1864. De brug werd aangelegd om het spoor uit het Noorden aan te sluiten op het landelijke net.

Noord/Zuidlijn Amsterdam

De boormachine "Molly" die bezig is met het boren van de metrotunnel van station RAI naar de binnenstad, heeft station Ferdinand Bolstraat bereikt. Op een luchtkussen is de boorkop inmiddels naar het andere eind van het station geschoven. Hier worden alle delen weer samen gebouwd en kan de boor zijn reis naar de Vijzelgracht voortzetten.

De boormachine voor de tweede buis wordt op dit moment in elkaar gezet in de startschacht op het Scheldeplein, tegenover de RAI.

De ontwikkeling van de spoorwegen in Nederland (4).

Voor de spoorwegen is het van groot belang dat tussen seinposten gecommuniceerd kan worden. De Hollandse Spoor had hier een optisch systeem voor. Dit had echter het nadeel dat bij slecht zicht geen berichten konden worden overgebracht.

In de vroege negentiende eeuw waren al verschillende uitvinders doende met het maken van een elektrische telegraaf (letterlijk: verschrijver). Maar in 1845 werd de eerste installatie bij de HSM tussen Amsterdam en Haarlem in gebruik genomen. Door middel van een draad op houten palen langs de rails werd met een elektrische stroom, berichten overgestuurd. Doordat na enige tijd ook particulieren, tegen betaling, van de telegraaf gebruik konden maken groeide het net snel. Zo ontstonden langs de spoorbaan "wouden" van palen en draden.

In het Noorden van Nederland kwam de aanleg van spoorwegen maar moeizaam op gang. Vooral door het systeem van concessies, die verleend werden aan particulieren, wilde het niet vlotten. Een serieuze aanvraag kwam in 1845 van de Groninger S.H. Balkema die de Noord Nederlandsche Spoorweg- en Kanaalmaatschappij oprichtte. Hij wilde een spoorlijn aanleggen van Harlingen over Leeuwarden en Groningen naar Leer. Maar al in 1847 moest hij een verzoek tot uitstel van betaling vragen aan de regering omdat de Engelse geldschieters niet over de brug kwamen. Daarna is er niets meer van de plannen vernomen.

Het zou tot 1860 duren voordat er een wet werd aangenomen die de Staat in de gelegenheid stelde om zelf spoorlijnen aan te laten leggen. Mede doordat er voor dat jaar een begrotingsoverschot van 20 miljoen gulden werd voorspeld kon de regering een bedrag van 100 miljoen gulden reserveren voor de aanleg van spoorlijnen in het noorden. Een groot gedeelte van het overschot bij financiën kwam uit Nederlands Indië.

In de derde wet op de staatsaanleg, die in 1875 werd aangenomen, was ook de lijn Stavoren-Sneek-Leeuwarden opgenomen. Voor al de lijnen werd in totaal 46 miljoen gulden vrijgemaakt door de regering, zonder een beroep te doen op gelden uit Indonesië.

Stationsgebouw Sneek

Direct hierna begon men met het inmeten van de spoorlijn. Maar door onenigheid tussen de steden Sneek en Bolsward of de lijn via de ene of de andere plaats moest lopen vertraagde de zaak. Door een uitspraak van de Tweede Kamer werd gekozen voor het tracé langs Sneek. Hierna kon de Maatschappij tot Exploitatie van Staats-spoorwegen(SS) overgaan tot het doen van grondaankopen. Helaas was dit ook hier een moeizaam proces. Maar op 16 juli 1883 werd de spoorverbinding Leeuwarden-Sneek zonder feestelijkheden in gebruik genomen. Het Sneker stationsgebouw was toen nog niet klaar, zodat er een provisorisch station in de

goederenloods moest worden ingericht. Maar op 20 mei 1884 kon het stationsgebouw in gebruik worden genomen. Het station is opgetrokken in rode baksteen en heeft een hoog middenstuk en aan iedere zijde een gelijke aanbouw. Boven het 1e perron is een houten overkapping geplaatst met gietijzeren kolommen. Het station is volgens een standaard ontwerp gebouwd, overeenkomstig de stations in Gorinchem en Tiel. Ook met het station in Appingedam had het veel verwantschap. In 1964 is het station gemoderniseerd. Hierbij zijn authentieke elementen vervallen. Het gebied rond het station veranderde in 1975 door de afbraak van gebouwen op het emplacement, zoals de locomotievenloods. Twee jaar geleden is het station weer in de oude luister hersteld maar is de functie van het station vervallen. De Friese Stoomtrein Maatschappij (FStM) huurt nu het gebouw en heeft er het Modelspoor museum in gevestigd.

Met de exploitatie van de lijn Leeuwarden- Stavoren in 1885 werd gestart met vijf personen- en één gemengde trein per dag. Echter op marktdagen (dinsdag en vrijdag) reed er een extra trein. In 1886 kwam de stoomboot tussen Stavoren en Enkhuizen in de vaart, zodat er een snelle verbinding ontstond tussen het noorden en het westen van het land. Vier jaar later werd de exploitatie van de lijn overgenomen door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij (HSM).

Tot 1953 hebben er stoomtreinen op de lijn gereden. Hierna kwamen de "Blauwe Engelen" op de baan. Deze diesel elektrische treinstellen waren speciaal gebouwd voor diensten op nevenlijnen. De enkele (DE1) en dubbele (DE2) zijn gebouwd bij Allan in Rotterdam en hadden de motoren onder de bakken liggen. De maximale snelheid van de DE1 was 120 km/h en voor de DE 2 110 km/h. Werkspoor leverde de draaistellen voor deze treinen. Eind jaren zeventig zijn nog 25 DE 2 stellen gemoderniseerd.

In 1952, 1969 en 1978 werd de lijn Leeuwarden-Stavoren geheel of gedeeltelijk bedreigd met opheffing. Gemeentebesturen en burgers kwamen hiertegen in verzet. En met succes. Wel werden de diesel elektrische stellen in 1983-1984 vervangen door de gele dieselhydraulische "Wadlopers" die goedkoper waren in de exploitatie. Werd de lijn eerst nog bereiden door de Nederlandse Spoorwegen, later werd dit Noordned. De laatste huurde de treinen van de NS. Nadat Arriva alle aandelen had overgenomen werden de DH1 en DH2 treinstellen in 2006 vervangen door de bij de Zwitserse fabrikant Stadler gebouwde GTW 2/6 en GTW 2/8 treinstellen met een aparte motorwagen, tussen de rijtuigen. Onder de naam "Spurt" rijden ze al enkele jaren door het Noorden. Nadat de kinderziekten waren overwonnen rijden de treinen nu met succes in Nederland. Omdat het reizigers aanbod, de laatste jaren, met 25% is gestegen zijn er het afgelopen jaar nieuwe treinen, van het zelfde type, bijgekomen.

(wordt vervolgd). FdJ

De Veteranbaan Byrup – Vrads

Een van de attracties in Byrup is het nostalgische treintje, dat op een kort stuk van het oorspronkelijke Horsens – Silkeborg spoorwegtraject rijdt.

De trein rijdt nu van Byrup naar Vrads, waar in het oude station de originele stationsrestauratie nog steeds open is.

Het is de kortste – maar mooiste – treinrit van Denemarken die nog rijdt op stoom. Deze baan is met zijn 5 kilometer lange baanlengte en een klein overblijfsel van Byrup-Horsens-Silkeborg spoor. De route kronkelt door een bosrijke omgeving. Het pittoreske stationnetje ligt midden in de bossen. Men rijdt er met Henschellokomotieven en men heeft enkele Triangel motorrijtuigen. De route loopt langs de meren Kvindsø, Kulsø en Igelsø Snabe.

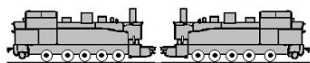
Al met al een schitterende tour over het Jutland in het noorden van Denemarken en zeer de moeite waard als je hier in de buurt bent.

Oorspronkelijk (1899) is de baan gebouwd als smalspoor en alleen van Horsens naar Bryrup. In 1929 werd het opgewaardeerd tot normaalspoor en gebracht tot aan Silkeborg.

De laatste officiële trein liep op 30 maart 1968. Terwijl het traject was gesloten was er het lokale verlangen voor het behoud van een deel van de reis als de veteranbaan.

Kees

MD

Modelspoorvereniging Drachten

Indien onbestelbaar svp
Retour aan:
C.H.B. Gunnink
Toarteltoan 5
9247 GB Ureterp

Cornelissen
Timmer, afbouw en onderhoudswerk

Heide 6, 8521 DG - St. Nicolaasga